

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ Α

Στο απόσπασμα αναφέρονται απόψεις μαθητών για τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και την επιλογή επαγγέλματος σε μια δύσκολη αγορά εργασίας. Η έλλειψη Επαγγελματικού προσανατολισμού, σύμφωνα με μαθητή, οδηγεί σε μια προβλέψιμη και στενή επιλογή επαγγελμάτων με αποτέλεσμα την ανεργία σε συγκεκριμένους κλάδους λόγω υπερσυσσώρευσης επαγγελματιών. Στο ίδιο πνεύμα μια μαθήτρια τονίζει πως η ανεργία και οι δυσκολίες αποκατάστασης στη χώρα οδηγούν σε συμβιβασμούς των νέων σε σχέση με τα όνειρά τους ή ακόμη και σε επαγγελματική μετανάστευση.

ΘΕΜΑ Β

Β 1.

- α. Σ
- β. Σ
- γ. Λ
- δ. Σ
- ε. Λ

Β2.α. Κυριολεκτική χρήση : Οι απόψεις των νέων για το επαγγελματικό τους μέλλον.

Μεταφορική χρήση: Επαγγελματικές προοπτικές: Όνειρο ή Εφιάλης;

β. Στο κείμενο 1 ο συντάκτης επιχειρεί να αποδώσει την πραγματικότητα στο εγγύς μέλλον, η οποία θεωρεί ότι θα είναι προσανατολισμένη στην τεχνολογία. Προκειμένου να αποδείξει / στηρίξει τις απόψεις του παραθέτει στατιστικά στοιχεία σύμφωνα με τα οποία το 47% των ειδικών πιστεύει πως η ζωή θα είναι χειρότερη στο μέλλον, με δυσσιώνες προοπτικές. Ωστόσο, μέσω στατιστικών παρατίθεται και η αντίθετη άποψη σύμφωνα με την οποία ένα 39% των ειδικών θεωρεί ότι το μέλλον διαγράφεται ευοίωνα, καθώς οι όποιες κοινωνικές κρίσεις ενισχύουν την ενσυναίσθηση των πολιτών και την ευαισθητοποίησή τους στα κοινά. Το περιεχόμενο, έτσι, του κειμένου καθίσταται σαφέστερο και πιο εύληπτο στον αναγνώστη.

Η παράθεση προσωπικών μαρτυριών στο κείμενο 2 αποσκοπεί στην εναργέστερη σκιαγράφηση των απόψεων των μαθητών αναφορικά με το επαγγελματικό τους μέλλον. Η αυτούσια απόδοσή τους σε ευθύ λόγο ενισχύει τη βιωματικότητα και τον εξομολογητικό τόνο των βλέψεων και των ανησυχιών τους, ενώ προσδίδει στο κείμενο μια αμεσότητα που συντελεί στην κατανόηση των θέσεών τους και τη διεύθυνση του αναγνώστη στον εσωτερικό - συναισθηματικό κόσμο των νέων.

Β3. Πρόθεση της συντάκτριας στην τελευταία παράγραφο του κειμένου 1 είναι να ευαισθητοποιήσει τους αναγνώστες της αναφορικά με την ανάγκη ενατένισης του μέλλοντος με ελπίδα. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιεί αρχικά **α' πληθυντικό πρόσωπο** (μας αποτρέπει, νιώθουμε, επιμένουμε ...), με το οποίο προσδίδεται ένα αίσθημα συλλογικότητας και κοινής αντίληψης των όσων υποστηρίζει. Επίσης, ο συναισθηματικός χρωματισμός επιτυγχάνεται με μία πληθώρα **μεταφορικών εκφράσεων**, οι οποίες συμβάλλουν στην παραστατικότητα και τη ζωντάνια των θέσεών της. Ενδεικτικά, χαρακτηρίζοντας το μέλλον ως 'αδιαπέραστο πέπλο' επιθυμεί να εστιάσει στην αβεβαιότητα και τον άδηλο χαρακτήρα του, ενώ μιλώντας για 'ανάσα προσμονής' δίνει ένα ελπιδοφόρο μήνυμα. Τέλος, με το **καταληκτικό ρητορικό ερώτημα** 'άλλωστε τι άλλο μπορούμε να κάνουμε;' ευαισθητοποιεί και προβληματίζει τον αναγνώστη, ανοίγοντας 'διάλογο' μαζί του, παρέχοντάς του ουσιαστικά τη μοναδική διαφαινόμενη λύση: τη νίκη της προσδοκίας και της ελπίδας έναντι της απαισιοδοξίας και της παραίτησης.

ΘΕΜΑ Γ.

Το κρίσιμο ερώτημα που αναδεικνύεται στο ποίημα «Στον Σείριο» του Ν. Γκάτσου είναι πως η Γη μας αποτελεί πεδίο πολεμικών συγκρούσεων και καταστροφών, πηγή συμφορών για όλο το Σύμπαν. Το ποιητικό υποκείμενο μέσα από την **αντιπαράβολή** δύο διαφορετικών κόσμων (αστερισμός Σείριου-πλανήτη Γη) αναδεικνύει τον πλανήτη μας ως «μια πληγή του σύμπαντος», ενώ στο Σείριο τα παιδιά «ποτέ δε βάλαν έγνοια στην καρδιά / δεν είδανε πολέμους και θανάτους». Τα παιδιά στο φωτεινό αστέρι του Σείριου, όταν μαθαίνουν από το δάσκαλό τους τι συμβαίνει στη Γη που την **παρομοιάζει** με «έν' άστρο σα φτερό θαλασσινό», για να προσδώσει αισθητική αμεσότητα και πυκνότητα στο ύφος, πικραίνονται, απογοητεύονται και θλίβονται, όπως διαφαίνεται στη **μεταφορά** και **παρομοίωση** («παράξενα παιδεύει το μυαλό τους / τους φαίνεται καράβι μακρινό»), για να προσδώσει εκφραστικό πλούτο, βάθος και δύναμη στο λόγο, ζωντάνια και εκφραστικότητα. Για την ανάδειξη αυτής της θλίψης το ποιητικό υποκείμενο επιστρατεύει, αρχικά, τη **μεταφορά** («η γη, του σύμπαντος αρρώστια και πληγή»), ώστε να προκαλέσει αρνητικά συναισθήματα στους αναγνώστες και να τους ωθήσει να αναλογιστούν πόσες καταστροφές προξένησαν κάποιοι στον πλανήτη μας. Ακολουθώντας, αξιοποιεί ως εκφραστικό μέσο την **μεταφορική εικόνα** («κεντάνε με συνθήματα τους τοίχους»), για να αναπαραστήσει τη μαχητικότητα που χαρακτηρίζει τους ανθρώπους της Γης στη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους και στην προβολή των οραμάτων τους για το μέλλον, για ένα καλύτερο αύριο. Όταν γνωστοποιείται η κατάσταση στα παιδιά του Σείριου, αυτά δακρύζουν. Από εκείνη τη στιγμή, το ποιητικό υποκείμενο εξομολογείται με το σχήμα **συνεκδοχής**, «βάλαν μια έγνοια στη μικρούλα τους καρδιά», αναδύοντας την ενσυναίσθηση που τους διακρίνει για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά στη Γη.

Αν ζούσα όπως τα παιδιά στο Σείριο θα ένιωθα ευχαριστημένος-η από τη ζωή μου, αφού «δε θα είχα δει πολέμους και θανάτους», θα ζούσα μια ήρεμη, ανέμελη και ευτυχισμένη ζωή. Ωστόσο δεν θα ήμουν ικανοποιημένος μια και θα υπήρχαν σε κάποια γωνιά του σύμπαντος, στη Γη, παιδιά που τις Κυριακές δε θα φορούσαν τα γιορτινά τους πάνω από τις γαλάζιες τους ποδιές. Θα ήμουν δυσαρεστημένος, γιατί δε θα ζούσαν ανέμελα τα παιδικά τους χρόνια. Τέλος, θα αισθανόμουν την υποχρέωση να βοηθήσω, ώστε να βελτιωθεί η κατάσταση που βιώνουν.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

Τίτλος: «Ας γίνουμε η αλλαγή...» / « Το μέλλον της ανθρωπότητας στις πλάτες μας»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

- Αφόρμηση επικαιρότητας
- Αναφορά στα προβλήματα που ταλανίζουν την εποχή μας
- Αναφορά στα εφόδια που πρέπει να έχει ο νέος για να αντεπεξέλθει

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Α' Ζητούμενο

Πληθώρα κοινωνικών προβλημάτων με ανισότητες, φυλετικές/ κοινωνικές ανελευθερίες/ μαζική επιτήρηση

ΕΦΟΔΙΑ

- Ανθρωπιστική παιδεία – κέντρο όλων είναι ο άνθρωπος- απομάκρυνση από την χρησιμοθηρική γνώση και έμφαση στις αξίες και στην ενσυναίσθηση
- Πολιτική συνείδηση – για την γνώση της κοινωνικής μας ευθύνης
- Αυτογνωσία και τήρηση σεβασμού, κοινωνική συνείδηση, πνεύμα δικαίου
- Ψυχικά εφόδια: Ανθεκτικότητα, προσαρμοστικότητα

Ρητορική μίσους/ διενέξεις κρατών

ΕΦΟΔΙΑ

- Καλλιέργεια δημοκρατικής σκέψης με ανάδειξη σεβασμού στην διαφορετικότητα / ανεκτικότητα / απομάκρυνση μισαλλοδοξίας
- Ιστορική γνώση παγκόσμιας Ιστορίας χωρίς ακραίες θέσεις / εθνικισμούς / εθνικιστικές εξάρσεις
- Γνώση ανθρωπιστικής κληρονομιάς προκειμένου να συνδεθούν με το ανθρωπιστικό ιδεώδες / σφαιρικές γνώσεις / ιστορική γνώση / διαπολιτισμική παιδεία/ φιλειρηνική διάθεση

Προβλήματα που αναδεικνύει η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη της τεχνολογίας

ΕΦΟΔΙΑ

- Ο άνθρωπος πρέπει να έχει ψηφιακές δεξιότητες να εποπτεύει την «μηχανή», εξοικείωση με την τεχνολογία
- Γνώση λειτουργίας των μέσων
- Ερευνητική διάθεση
- Κριτική Σκέψη

Β' Ζητούμενο

- Συμμετοχή σε εθελοντικά κινήματα
- Συμμετοχή σε ειρηνικές διαμαρτυρίες
- Συμμετοχή σε δράσεις που προάγουν τη δημοκρατική σκέψη, όπως Βουλή των Εφήβων, μαθητικές προσομοιώσεις του ΟΗΕ
- Δράση στα Κοινωνικά Δίκτυα με ανάπτυξη θεμάτων, προβλημάτων, κατάθεση προτάσεων για κοινωνική ευαισθητοποίηση
- Δράσεις στο πλαίσιο δεκαπενταμελών συμβουλίων, έτσι, ώστε οι νέοι να ενθαρρύνονται και να συμμετέχουν στη δημόσια ζωή
- Αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις με σκοπό την ανάδειξη κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων
- Δια βίου εκπαίδευση, επικαιροποίηση γνώσεων

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικός